

ע"פ 64449/05/16 - יורם ניצן נגד עיריית ירושלים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 64449-05-16 ניצן נ' עיריית ירושלים
לפני כבוד השופט משה יועד הכהן
המערער יורם ניצן ע"י ב"כ עו"ד איתן ברקאי
נגד
המשיבה עיריית ירושלים
ע"י עו"ד שי לב ועו"ד שירה יוסף

פסק דין

1. לפני ערעור על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים (כב' השופט פ' שטארק) בתיק 6944/11 (הכרעת דין וגזר דין) מיום 7.4.2016. בהכרעת הדין הורשע המערער בחמש עבירות של החניית רכב, ברחוב רבי עקיבא בירושלים (להלן: "הרחוב"), מול בית הספר "הניסוי", באופן שיש בו כדי להפריע או לעכב את התנועה, בניגוד לסעיף 5(ה)(1) לחוק העזר לירושלים (העמדת רכב וחנייתו), התשכ"א-1961 (להלן: "חוק העזר"). בגזר הדין הוטל עליו קנס בסך 2,600 ₪ וכן נפסקו לחובתו הוצאות לטובת אוצר המדינה בסך 1,800 ₪.

פסק דינו של בית משפט קמא

2. בית משפט קמא קבע, כי היסודות העובדתיים של העבירה הוכחו. הוא הוסיף כי במקרים קודמים שהתייחסו לחניית המערער באותו מקום, כבר נקבע כי החניה בזירת העבירה גורמת להפרעה לתנועה. בעניין זה, היפנה לפסק דין שניתן על ידי מותב אחר בבית משפט לעניינים מקומיים בת"פ 1397/11. הרשעת המערער באותו תיק בנסיבות דומות, אושרה הן על ידי בית המשפט המחוזי בע"פ 22680-10-12 (5.12.12) והן על ידי בית המשפט העליון ברע"פ 751/13 (21.2.13). בנוסף ציין את מבחן הזמן והעיתוי וקבע כי העבירות בוצעו בשעות אחר הצהריים, כאשר התנועה מרובה, בית הספר פתוח וישנה אפשרות להחנות בחניונים הממוקמים בסמיכות. בית משפט קמא פסק, כי לא נפגעה זכותו של המערער להתגונן מפני סעיפי העבירה שבהם הואשם, לנוכח טענתו בדבר שינוי הסעיפים תוך כדי ההליך. שכן, טענותיו בנדון כבר הועלו ונדחו בפני מותב אחר. בנוסף, דחה בית משפט קמא את טענותיו של המערער כי רכבי ההורים המגיעים לבית הספר ורכבי הנכים החונים במקום הם אלו אשר יוצרים הפרעה לתנועה. כמו-כן, קבע כי המערער הוא זה שצריך להתאים חנייתו להוראות החוק ולמדיניות הנהוגה בזירת העבירה, זאת שכן די בהפרעת שדה הראיה של יוצאי החניון כדי לקיים את העבירה.

3. באשר לטענתו של המערער, לפיה הופעלה במקרה דנן אכיפה בררנית, קבע בית משפט קמא כי

המערער לא עמד בנטל להוכיח כי הופלה לרעה ביחס לאחרים שחנו באותו מקום. כחיזוק לקביעתו, ציין כי, לזכות המאשימה עומדת חזקת התקינות המנהלית והנטל להפרכתה מוטל על המערער. עוד ציין בע"פ 22680-10-12 שעסק בחנייתו של המערער, נקבע כי מדיניות האכיפה לפיה חניה או העמדה של רכב של הורים או רכב של נכה במקום הינה סבירה. אולם, המערער אינו נמנה על אף אחת מן הקבוצות המוזכרות ולכן לא הופלה לרעה. זאת ועוד, מדגיש בית משפט קמא, כי מדובר בעבירה שקיימת לגביה אחריות קפידה כלשון סעיף 22 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ועל המערער היה לעשות הכל כדי להימנע מביצועה.

4. בגזר הדין ציין בית המשפט, כי לנוכח ריבוי המקרים והעובדה שהעבירות מבוצעות פעם אחר פעם באופן סדרתי, מתחם העונש ההולם נע בין 1,300-2,600 ₪. הוא ציין כי לנוכח העובדה שהמערער החליט לעשות דין לעצמו וכן גילה אטימות להבנת מעשיו והשלכותיהם על נהגים אחרים העוברים במקום, על הקנס לשמש להרתעת הרבים והיחיד, ועל כן יש לקבוע אותו ברף העליון שהוא 2,600 ₪. בנוסף, לנוכח התנהלותו בהליך, כאשר כל השאלות היו בגדר חריש בשדה שלא ניתן לנטוע בו דבר שיצמח לטובתו, לנוכח מה שנפסק בהליכים קודמים, הטיל עליו בית המשפט הוצאות לטובת אוצר המדינה בסך 1,800 ₪.

הליכים קודמים בעניינו של המערער

5. נגד המערער הוגשו שבעה כתבי אישום, שנדונו במאוחד בפני מותב אחר, שייחסו לו ביצוע שש עבירות של חניה באופן שיש בו כדי להפריע או לעכב את התנועה, וזאת לפי סעיף 5(ה)(1) לחוק עזר, וכן עבירה של חניה במקום שהחניה בו נאסרה והאיסור מסומן על ידי תמרור, לפי סעיף 5(א) לחוק העזר. בדומה למקרה מושא ערעור זה, העבירות כולן היו בגין חניה ברחוב רבי עקיבא בירושלים, מול בית הספר "הניסויי". על ההרשעה בכל התיקים, הוגש, כאמור, ערעור בזכות לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. שתי ערכאות אלה, דחו את טענותיו של המערער וקבעו כי הוא ביצע את העבירות המיוחסות לו. להלן תמצית עיקרי הדברים שעלו בהליכים אלה.

6. בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים (ת"פ 1397/11), כב' השופטת ש' לארי-בבלי, הרשיע את המערער, ביום 19.7.2012, בביצוע העבירות האמורות. בית המשפט דן בשלוש שאלות שהיו נתונות למחלוקת בין הצדדים - **האחת**, האם הרחוב הינו דו סטרי. **השנייה**, האם תמרור ב-29, האוסר על חניה ועצירה, חל ברחוב. **השלישית**, האם העמיד המערער את רכבו באופן המפריע לתנועת כלי הרכב האחרים בכביש.

7. **באשר לשאלה הראשונה**, קבע בית המשפט כי רחוב רבי עקיבא הינו דו סטרי. **באשר לשאלה השנייה**, זיכה את המערער מעבירה של חניה במקום שהחניה בו נאסרה על ידי תמרור ב-29, מאחר ונוכח כי התמרור אינו חל במקום שבו העמיד המערער את רכבו. זאת מאחר שתמרור 437, הממוקם בהמשך הרחוב, ביטל את תחולתו. **באשר לשאלה השלישית**, נקבע כי המערער העמיד את רכבו

באופן המפריע לתנועת כלי הרכב האחרים בכביש בזמנים בהם יש עומס של כלי רכב ברחוב.

8. בערעור שהגיש לבית המשפט המחוזי טען המערער כי יש לזכותו זיכוי מלא. לגישתו, שגה בית המשפט בקביעתו כי במועד רישום הדו"חות הרחוב היה דו סטרי וכי רכבו הפריע לתנועה. לגישתו, כל עוד לא נאסרה החניה במקום בתמרוך מתאים או בפסיקה חלוטה של בית משפט מוסמך, אין מקום להרשיעו. המערער הוסיף, כי במידה ויתברר כי הרחוב אכן דו סטרי, ניתנת לו הגנה מכח טעות במצב הדברים או לחילופין טעות במצב המשפטי.

9. בפסק דינו של בית משפט המחוזי, בע"פ 22680-10-12, שנדון בפני כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן, ביום 5.12.2012, נדחו טענותיו של המערער ונקבע כי אין כל עילה להתערב בממצאיו העובדתיים של בית המשפט לעניינים מקומיים או במסקנותיו. באשר לטענת הטעות במצב הדברים, נקבע כי לא הייתה עמידה בנטל להוכיח כי הטעות הייתה כנה באופן שהמערער האמין בה באמונה שלימה. בית המשפט הוסיף, כי המערער לא עשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה, מאחר וקיבל הודעות קנס על חניה אסורה ושב וחנה במקום פעם אחר פעם. מכאן, הסיק בית המשפט כי לטענה לפיה הוא לא ידע או לא הוזהר מפני חניה אסורה, אין כל בסיס.

10. גם בבקשת רשות הערעור שהוגשה לבית המשפט העליון (רע"פ 751/13), שנדונה בפני כב' השופט א' שהם, נדחו טענותיו של המערער. בית המשפט בהחלטה מיום 21.2.2013 קבע כי המערער לא הציג כל שאלה משפטית או ציבורית נכבדה, מעבר לענייני הפרטני ובאופן המצדיק מתן רשות ערעור וגם לא נמצאו שיקולי צדק המצדיקים העתרות לבקשה. מעבר לכך, קבע בית המשפט כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור לגופה וציין כי הערכאה הדיונית קבעה שיש באופן העמדת רכבו ברחוב משום הפרעה לתנועה בשישה מקרים שונים, לאחר דיון הוכחות שבו נשמעו שניים עשר עדים. בנוסף, קבע כי הרשעת המערער עולה בקנה אחד עם חומר הראיות והשכל הישר.

תמצית נימוקי הערעור והתשובה

11. טענותיו של המערער הן בעיקרן כי המקום שבו החנה את רכבו אינו מהווה משום הפרעה או עיכוב של התנועה; נמנע ממנו מלהעיד את עדיו ובהם עד מומחה; הופעלה מדיניות של אכיפה בררנית בזירת העבירה; חלה התיישנות על העבירות שעולה מן העובדות; לא מומשה זכותו של המערער לטעון טענותיו; קביעות בית משפט קמא מבוססות על דיונים שנתקיימו בפני מותב אחר; לא ניתנה זכות נאותה להתגונן מפני עובדות שלא נכללו בכתב האישום.

על כן, מבקש המערער לזכותו מכל עבירה בה הורשע בבית משפט קמא.

12. לעניין העונש, טען המערער כי שגה בית משפט קמא כאשר דחה את טענתו בדבר השתת הקנסות מעבר לסכומים הקבועים על גבם, ולמעשה החמיר את עונשו; לא היתה כל התחשבות במעשיו שלאחר

הכרעת הדין, שכן הפסיק להחנות במקום האמור; לא היתה כל התחשבות מזיכוי בשלושה עשר כתבי אישום, מתוך שמונה עשר שהוגשו, בשל מחדלי המשיבה; שגה בית משפט קמא בכך שהביא בחשבון שיקוליו את התמשכות התיק וסרבולו על ידי המערער, שעה שלא אלה הם פני הדברים.

13. המשיבה מצידה תומכת עמדותיה בקביעותיו של בית משפט קמא וטוענת כי לא נפל בהם פגם המצדיק התערבות. לפיכך, יש לדחות את הערעור על כל אגפיו.

דין והכרעה

14. כלל הוא, שערכאת הערעור אינה מתערבת ברגיל בממצאים עובדתיים על יסוד קביעות מהימנות שקובעת הערכאה המבררת. לא מצאתי כי המערער הניח יסוד שיצדיק סטייה מכלל זה. לפיכך, לא נמצאה לי עילה להתערב בקביעות העובדתיות המופיעות בהכרעת הדין. בנוסף, מצאתי כי ההליך בבית המשפט קמא התנהל באופן תקין ובהתאם לסדרי הדין ולא נגרם כל עוול או עיוות דין למערער. זאת, ועוד, מצאתי כי בניגוד לטענות המערער, בית המשפט קמא הפעיל שיקול דעת עצמאי בהרשעתו ובשקילת טענותיו, ראו סעיפים 6-7, 9-10, 12-13, 15-23 להכרעת הדין. אזכורם של ההליכים הקודמים בהכרעת הדין, היה רלוונטי בהחלט לפסיקתו של בית המשפט קמא ולא היווה אימוץ עיוור של האמור בהם. כפי שציין בית המשפט קמא, בצדק, הפסיקה בהליכים קודמים אין בה כדי להשתיק את המערער מלהעלות טענותיו. אולם, יש בה כדי להנחות ולחייב לגבי נסיבות ביצוע העבירה ברמה הכללית. אין המדובר בזהות המערער אלא בזהות המקום וישום המבחן של גורם הזמן והעיתוי בעת ביצוע העבירה, כפי שנקבע באותם הליכים.

15. בנוסף, מקובלת עליי קביעת בית משפט קמא לפיה חוות דעת המומחה שביקש המערער להציג אינה תואמת את הוראות סעיף 20 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 מאחר שהיא עוסקת בשאלה עובדתית שעל בית המשפט בלבד להכריע בה, שעה שעל חוות דעת המומחה לעסוק בשאלות שבמחקר, באומנות או בידיעה מקצועית. זאת, מעבר לעובדה שחוות הדעת לא הומצאה לתביעה מראש, כפי שמחייבות הוראות סעיף 83 ו-84 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ").

16. באשר לטענת התיישנות העבירות, הרי שיש לדחותה מאחר ואין היא תואמת את הוראות סעיפים 222 ו-224 רישא לחסד"פ הקובעות כי ההזמנה לדין בעבירות מן הסוג האמור (הדו"ח) שקולה לכתב אישום, זאת מאחר וניתנת למוזמן, בעת ביצוע העבירה, האפשרות לשלם את הקנס או לחילופין להישפט על העבירה וקובעות כי במידה והמערער בוחר שלא לשלם את הקנס: "**רואים את ההזמנה שנמסרה לו כאילו היתה הזמנה למשפט שהוצאה ונמסרה על פי סימן ו' לפרק ד'...**".

17. במקרה דנן, הדוחות נמסרו למערער על-אתר ומשכך, אין טענתו מתיישבת עם האמור בסעיף 9(א)(4)

לחוק האמור עליו הוא מסתמך, לפיו: "באין הוראה אחרת לענין זה בחוק אחר, אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה - בחטא - שנה אחת". זאת שכן, לא הונחה תשתית לטענה כי חלפה למעלה משנה מעת ביצוע העבירה, שעה שהעמדה לדין באמצעות מסירת הדו"ח, השקול להגשת כתב אישום, בוצעה על ידי הפקח המוסמך לכך בצמוד לביצוע העבירה.

18. לאור האמור, דין הערעור על הכרעת הדין להידחות.

19. לעניין העונש, בהתחשב בנסיבות שפורטו בגזר הדין, לא מצאתי כל טעם להקלה, שכן העונש שגזר בית משפט קמא הינו ראוי ומדוד ביחס לנסיבות המקרה, ומביא בחשבון את מכלול הנתונים לקולא ולחומרה הראויים להישקל. בנוסף, תמים דעים אני עם קביעתו של בית המשפט קמא לגבי ההצדקה להטלת הוצאות במקרה הנדון, שכן מדובר בעליל בבעל דין הפועל מטעמים הפגנתיים וגורם שלא לצורך לבזבז זמן שיפוטי.

20. לאור האמור, הערעור על כל אגפיו נדחה.

21. לנוכח ההוצאות שנפסקו בערכאה קמא, לא מצאתי לנכון להטיל על המערער הוצאות נוספות.

המזכירות תעביר העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ב טבת תשע"ז, 10 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.